

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Institution: NaturErhvervstyrelsen

Enhed/initialer: Planter/BILU

Sagsnr.: 14-3046-000002

Dato: 4. november 2014

Referat fra møde i Udvalget for Plantegenetiske Ressourcer

den 12. september 2014

Mødet blev afholdt i NaturErhvervstyrelsen (NAER) og der deltog følgende medlemmer af udvalget:

Birte Boelt, Aarhus Universitet (formand)

Brun Sander Nielsen, Landbrug & Fødevarer

Øvrige deltagere i mødet:

Morten Rasmussen, NordGen

Gert Poulsen, suppleant Foreningen Frøsamlerne

Kim Holm Boesen, NaturErhvervstyrelsen

Birgitte Lund, NaturErhvervstyrelsen (referent)

Afbud fra medlemmer:

Sven Bode Andersen, Københavns Universitet

Hanne Lakkenborg Kristensen, Aarhus Universitet

Peter Bavnhøj, Dansk Landbrugsmuseum

Hans Erik Svart, Naturstyrelsen

Dagsorden:

- Brainstorming møde om den nye handlingsplan 2015+

NaturErhvervstyrelsen (NAER) indledte:

Der blev der sat spørgsmålstejn ved om, det er en strategi eller handlingsplan, det nye papir skal hedde?

Der var enighed om, at den næste proces i forhold til den nye strategi/handlingsplan skal være åben. Det første møde ville blive en brainstorming. Midlerne til området er blevet færre, og der er nu større fokus på regulering. Den nye trend er, at det er medspillerne der skal identificere, hvorfra midlerne skal komme, så de kommer med projekterne.

På NaturErhvervstyrelsens budget er der en sum, der skal dække forpligtigelserne til bevaring og for at understøtte frugttræssamlinger. Under det forskningsbaserede myndighedsbestillings er det de vegetative samlinger ved Aarhus Universitet, der er sikret bevaring. Københavns

Universitet (KU) er ansvarlig for samlingerne ved Pometet. Det er forventeligt, at NAER midlerne og budgettet for de plantegenetiske ressourcer i 2014 vil blive brugt.

Punkt 1. Velkommen

Enhedschef for Planter Kristine Riskær bød velkommen og redegjorde kort om NAER's omorganisering. Den nye organisering betyder, at Planteenheden får skilt området med de plantegenetiske ressourcer fra.

Herefter fortsatte formanden og bød også udvalget velkomment og oplyste, at der er nyt medlem Søren Moeslund Larsen, fra Økologisk Landsforening, som dog ikke var til stede. Endvidere oplyste Hanne Lakkenborg Kristensen, at hun fremover er stedfortræder for Lillie Andersen, AU i Årslev.

Punkt 2. Godkendelse af dagsorden

Dagsordenen blev godkendt.

Punkt 3. Orientering:

NAER orienterede:

a. Organisering af NaturErhvervstyrelsen

Omorganiseringen i NAER træder i kraft fra og med den 1. juli 2014. Det nye organisationsdiagram blev gennemgået og er tilgængeligt fra styrelsens hjemmeside. Områderne plante- og husdyr genetiske og ressourcer, bier, GMO og klima vil herefter få ophæng i Center for Landbrug, enheden Bæredygtighed, team Biodiversitet og Politikudvikling.

b. Dialogforum om EU-sortslovgivningen

Arbejdet med Kommissionens udkast til en samlet forordning om planteforermingsmateriale blev beskrevet, herunder bevaring af biodiversiteten i landbruget. Detaljerne er ikke kendt på forhånd, da de først fastlægges senere i afledte retsakter. Kommissionen har foreslået, at mikro virksomheder skal undtages fra gebyrfinansiering, men det er der ikke opbakning til. Europaparlamentet har afvist Kommissionens forslag, og Rådet har derfor drøftet ønsker til arkitekturen i et revideret kommissionsforslag.

I den danske proces er alle udvalg blevet involveret. Der er nedsat et dialogforum med særligt fokus på sortsmateriale til økologisk dyrkning, som sammen med de rådgivende udvalg har været inddraget i arbejdet. Vedrørende det frøformerede materiale er der en forsøgsordning til håndtering af heterogent materiale (populationer) under det eksisterende sædekornsdirektiv. Denne ordning blev vedtaget i marts og der bliver arbejdet på et forslag til, hvordan det skal håndteres i Danmark. Med hensyn til bevaringssorter, forventes mængdebegrænsninger at bortfalde, ellers vides det ikke, hvor det lander. NAER vil se på en revision af den eksisterende ordning for bevaringssorter. For disse er der forslag om, at NordGen laver en beskrivelse af de gamle sorter, som grundlag for at få dem godkendt som bevaringssorter. Danmark kunne lade sig inspirere af, hvordan det er håndteret i Sverige. Den store prop er opformeringen af materialet, som tager tid og er dyr. I dag distribuerer NordGen 250 frø pr accession, og i fremtiden vil der kun blive udleveret 25 frø pr accession. Rettighederne til materialet vil komme under public domain.

c. Tilskudsordninger til PGR

Tilskudsordningen specifikt til demonstrationsprojekter indenfor plantegenetiske ressourcer er ikke med i det nye Landdistriktsprogram (LDP). Under den sidste runde blev der givet tilskud til seks projekter som er igangsat i 2013 og vil blive afsluttet medio 2015.

Derudover er overført et mindre forbrug fra finanslovmidler til plantegenetiske ressourcer, som vil blive anvendt til at iværksætte endnu ikke gennemførte projekter i handlingsplanen i 2014.

NAER oplyste, at efter juridisk vurdering bliver der udarbejdet en udbetalingsbekendtgørelse.

d. PPP-projektet

Det nordiske præplanteforædlings projekt PPP (privat offentlig partnerskab) blev igangsat som et samarbejde mellem private og offentlige planteforædlingsvirksomheder og nordiske universiteter. Projektet har bred dansk deltagelse med forædlingsvirksomhederne Sejet Planteforædling (DLG), Nordic Seed (Danish Agro), og DLF-Trifolium samt Aarhus- og Københavns Universiteter. Projektet bliver finansieret med 50 % fra forædlingsvirksomhederne og 50 % fra de nordiske lande. PPP blev initieret som et pilotprojekt i 2011 til 2014 og der er generel støtte til at forlænge projektet i perioden 2015-2017. Projektet er blevet positivt evalueret af bl.a. virksomheder, universiteter, Landbrug og Fødevarer samt Crop Innovation Denmark (CID). Der er endnu ikke opnået konsensus på nordisk niveau om den økonomiske ramme for den kommende periode.

e. Natur- og Landbrugs Kommissionen

Målrettet regulering er overskriften fra Fødevareministeriet. I forhold til de plantegenetiske ressourcer bliver der er spillet ind med, hvad de kan give i forhold til bedre kvælstofudnyttelse. P.t. bliver der forhandlet om hvad pakken skal indeholde, som forventes at komme ud i efteråret 2015.

f. NordGen og internationalt arbejde

NordGen orienterede:

NordGen materiale: Bilag 1 blev uddelt med oversigt over dansk frømateriale i NordGen.

Vegetativt materiale er i proces med at blive bestemt, hvorvidt det tilhører gruppen af mandatsorter.

Der blev rådet til at anvende sMTA fra NordGen, men som følge af Nagoya protokollen vil der fremover være nye håndteringsmåder.

Internationale aktiviteter: NordGen regner med, at Nagoya protokollen træder i kraft pr. 31. december 2014. Der er derfor behov for konsensus beslutning mellem landene inden 16. september, ellers vil NordGen kun udlevere materiale til forskere og forædlere, men må stoppe for anden udlevering, d.v.s. til private brugere. Skæringspunktet vil være afhængigt af anvendelsen af materialet, f.eks. til rent hobbybrug eller til videre forskning og udvikling. NordGen håndterer frø fra nytteplanter og ikke frø fra de vilde planter.

Konklusionen fra NordGen er, at der ligger et potentielt problem med udlevering af materiale efter medio september 2014. Naturstyrelsen oplyste, at der endnu ikke er tilstrækkelig med underskrivere til at Nagoya træder i kraft. NAER og Naturstyrelsen er i kontakt med hianden. NordGen vil blive inddraget i den udstrækning, der er behov for det.

I øvrigt blev der orienteret om, at der i december 2014 vil der blive afholdt et symposium vedrørende PPP i Frankrig. I Baltic Sea programmer indgår bioøkonomi med proteinafgrøder.

Punkt 4. Evaluering af nuværende handlingsplan 2011-2014

NAER gennemgik alle aktiviteterne i den foreløbige evaluering af den nuværende handlingsplan 2011-2014. NordGen supplerede med relevante input undervejs.

Punkt 5. Færdiggørelse af aktiviteterne under den nuværende handlingsplan.

NAER orienterede om, at aktiviteterne 20, 22 og 23 er sat i gang ved Dansk Landbrugsmuseum, Gl. Estrup og forventes at blive afsluttet inden udgangen af 2014.

Det blev besluttet, at aktiviteterne 25 og 27 i handlingsplanen bliver lagt sammen. Det betyder, at der skal afholdes en fælles temadag vedrørende 'Temadag om NordGen' og 'Temamøde med projektdeltagere'. Efterfølgende er det aftalt med formanden, at temadagen vil blive afholdt onsdag den 26. november 2014, med forslag til at lægge arrangementet ved AU i Årslev.

Det skal sikres at der bliver inviteret en bred kreds af deltagere. NordGen oplyste, at genbanken har brug for at få konstruktiv kritik fra sine brugere og interessenter.

Punkt 6. Ny handlingsplan

NAER efterlyste rådgivning fra udvalget i forhold til en ny handlingsplan for plantegenetiske ressourcer. Økologi og innovation skal tænkes ind. Der er fokus på afgrøder med egnede egenskaber for at udvikle robuste sorter, lokale produkter og projekter. Der er brug for strategiske pejlemærker med handlinger under. Det blev foreslået at starte med de store overordnede forpligtigelser, d.v.s. idealerne som overskrifter og derefter snævre ind. Således at slutproduktet får mere form som en strategi end som en handlingsplan.

NordGen har en udfordring i forhold til fundamentet for innovation f.eks. Ny Nordisk Mad. De gode historier skal knyttes til materialet.

Det blev besluttet, på opfordring fra formanden at indkalde udvalget til et to timers møde for at sætte rammerne i forhold til hvordan vi kommer i gang med en ny strategi/handlingsplan.

Det er efterfølgende aftalt med formanden, at dette arbejds møde vil blive afholdt den 12. september 2014 i NAER, Nyropsgade.

Punkt 7. Eventuelt

Frøsamlerne oplyste, at der vil blive afholdt et arrangement hos Årstiderne i Krogerup den 28. september 2014. Udvalget blev inviteret og det blev oplyst, at arrangementet er åbent for alle. Derudover vil to afsluttende madevents om folkelig madhistorie vil blive afholdt den 22. august (åbent for professionelle) i forhold til udbredelsesmuligheder og forretninger.

Punkt 8. Næste møde

Arbejdsgruppemøde for ny handlingsplan:

- Fredag den 12. september 2014 kl. 10.30 i NaturErhvervstyrelsen.